

ÜÜRILEPING NR Ü6970/14

Üürileping on sõlmitud

üürileandja

Registrikood/isikukood:
Juriidiline aadress:
Telefon:
E-post:
Esindaja lepingu sõlmimisel:
Kontaktisik:
Kontaktisiku telefon:
Kontaktisiku e-post:

Riigi Kinnisvara AS

10788733
Tartu mnt 85, Tallinn 10115
(372) 606 3400
info@rkas.ee
juhatuse liige Tarmo Leppoja, põhikirja alusel
lõuna piirkonna haldur Ragnar Savvi
(372) 5333 4159
ragnar.savvi@rkas.ee

ja

üürniku

Registrikood:
Juriidiline aadress:
Telefon:
E-post:
Esindaja lepingu sõlmimisel:
Kontaktisik:
Kontaktisiku telefon:
Kontaktisiku e-post:

Sotsiaalministeerium

700001952
Suur-Ameerika tn 1, Tallinn 10122
(372) 626 9301
info@sm.ee
kantsler Maarjo Mändmaa, põhimääruse alusel
projektijuht Toomas Jõgeva
(372) 505 4323
toomas.jorgeva@sm.ee

ja

üürniku (kasutajana)

Registrikood:
Juriidiline aadress:
Telefon:
E-post:
Esindaja lepingu sõlmimisel:
Kontaktisik:
Kontaktisiku telefon:
Kontaktisiku e-post:

Sotsiaalkindlustusamet

70001975
Paldiski mnt 80, Tallinn 15092
(372) 612 1360
info@sotsiaalkindlustusamet.ee
peadirektor Maret Maripuu, põhimääruse alusel
halduse peaspetsialist Martin Maltsev
(372) 5915 1256
martin.maltsev@sotsiaalkindlustusamet.ee

vahel, kes on kokku leppinud, et üürileandja annab üürniku kasutusse üüripinna alljärgnevatel tingimustel.

ERITINGIMUSED

1. Üüripinna asukoht

Tartu maakonnas Kastre vallas Kaagvere külas aadressil:

- **Kaveri tee 5** (registriosa nr 4621504, katastritunnus 50101:001:0162, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%, pindala 42 798,0 m²),
- **Kaveri tee 3** (registriosa nr 4817104, katastritunnus 50101:001:0185, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%, pindala 22 521,0 m²),
- **Koolikalda** (registriosa nr 4622904, katastritunnus 50101:001:0163, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%, pindala 30 900,0 m², hoonestamata),
- **Kooliraja** (registriosa nr 4817204, katastritunnus 50101:001:0186, sihtotstarve transpordimaa 100%, pindala 3 255 m², hoonestamata),
- **Kaveri tee 1** (registriosa nr 4817404, katastritunnus 50101:001:0188, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%, pindala 2 941,0 m²),
- **Mõisaköögi tee 9** (registriosa nr 3261904, katastritunnus 29101:001:0985, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%, pindala 1 524,0 m²) ja
- **Veehaarde** (kinnistu nr 4817604, katastritunnus 50101:001:0192, sihtotstarve tootmismaa 100%, pindala 3 476,0 m²)

asuvad kinnistud koos oluliste osade ja päraldistega.

2. Üüripinna suurus ja paiknemine

2.1. Üüritav pind hoonetes kokku 4254,6 m², millest üürniku ainukasutuses on 4254,6 m² ja ühiskasutuses 0,0 m². Üüripinna koosseisus on järgmised hooned:

- 1) peamaja (ehitisregistri kood 120689959), üüritav pind 2 573,6 m², üürniku ainukasutuses;
- 2) peremaja (ehitisregistri kood 120689992), üüritav pind 302,8 m², üürniku ainukasutuses;
- 3) jäätmemaja (ehitisregistri kood puudub, üüritav pind 6,5 m², üürniku ainukasutuses;
- 4) rühmakodu 1 (ehitisregistri kood 120689935), üüritav pind 165,7 m², üürniku ainukasutuses;
- 5) rühmakodu 2 (ehitisregistri kood 120689938), üüritav pind 165,5 m², üürniku ainukasutuses;
- 6) rühmakodu 3 (ehitisregistri kood 120689939), üüritav pind 165,3 m², üürniku ainukasutuses;
- 7) rühmakodu 4 (ehitisregistri kood 120689940), üüritav pind 165,4 m², üürniku ainukasutuses;
- 8) rühmakodu 5 (ehitisregistri kood 120689957), üüritav pind 165,5 m², üürniku ainukasutuses;
- 9) rühmakodu 6 (ehitisregistri kood 120689958), üüritav pind 165,5 m², üürniku ainukasutuses;
- 10) väliklass 1 (ehitisregistri kood 221309897), üüritav pind 20,1 m², üürniku ainukasutuses;
- 11) väliklass 2 (ehitisregistri kood 221311140), üüritav pind 20,3 m², üürniku ainukasutuses;
- 12) loovusteabekeskus (endine kasvuhoone, ehitisregistri kood 120606839), üüritav pind 159,9 m², üürniku ainukasutuses;
- 13) hobiruum-savikoda (endine mõisakelder, ehitisregistri kood 104039305), üüritav pind 152,7 m², üürniku ainukasutuses ning
- 14) käsitöö-olmeruum (endine mõisalaut, ehitisregistri kood 120567356), üüritav pind 25,8 m², üürniku ainukasutuses.

Üüripinna arvestamisel on aluseks hoone netopind, millest on maha arvestatud hoonet kui tervikut teenindavate tehniliste ruumide pind, trepikojad ja vertikaalsed läbiviigud. Ühiskasutuses olevat territooriumi kasutab üürnik ühiselt koos teiste hoone üürnikega.

2.2. Üürniku kasutuses olevate parkimiskohtade arv kokku: 39 tk (ainukasutuses).

2.3. Üürniku kasutuses olev maa (territoorium) kokku: üüripinna koosseisus on 104 768,0 m².

Üüripinna paiknemine on toodud **lepingu lisas 1** olevatel plaanidel ja eksplikatsioonidel.

3. Üüripinna sihtotstarve

Üüripinda kasutatakse **kooli pidamiseks ning sellega seotud tegevusteks**.

4. Üüripinna kvaliteet

Üürileandja on kohustatud tagama üüripinna säilitamise üleandmise seisundis, v.a harilikust kulumisest tingitud muutused üüripinna seisundis.

5. Üüripinna valduse üleandmine

Üüripinna valduse üleandmise tähtpäev: vastavalt lisas 6 (punktis 1.4) sätestatud tähtajale.

6. Üüriteenused ja üür

- 6.1. Üüri liik on **kulupõhine kasutusrent**.
- 6.2. Üüriteenused on toodud **lepingu lisas 2**.
- 6.3. Üüri suurus (ilma käibemaksuta) on toodud **lepingu lisas 3**. Üürile lisandub käibemaks.
- 6.4. Üüri arvestamise põhimõtted on toodud lepingu lisas 3.
- 6.5. Üüris sisalduva kapitalikomponendi arvestamisel üüriperioodi alguses lähtutakse **lepingu lisas 7** kokku lepitust. Kapitalikomponendi intressimääraks on „Kooliinvesteeringute programmi” raames tehtavate investeeringute osas 12-kuu EURIBOR + 0,7% (null koma seitse protsenti) aastas. 12-kuu EURIBORil põhineva intressimäära arvutamisel võetakse aluseks kaks tööpäeva enne üürisumma fikseerimist kehtinud 12 (kaheteistkümne) kuu EURIBORi suurus. Igal aastal vaadatakse kapitalikulude komponendi osa üle ja muudetakse makset vastavalt EURIBORi muutustele. Üüri muutmine, sh 12-kuu EURIBORi fikseerimine toimub eelneva kalendriaasta 1. detsembri seisuga, üürileandja esitab kapitalikomponendi muutmise teate eelneva kalendriaasta 5. detsembriks.
- 6.6. Üüri (v. a kapitalikomponent) muudetakse indeksi alusel.
- 6.7. Üüri muutmisel indeksi alusel lähtutakse järgmisest:
 - 6.7.1. Üüri muudetakse esimest korda alates 1. jaanuarist 2017. a.
 - 6.7.2. Üüri muutmise aluseks olev tüüptingimuste punktis 3.16 nimetatud indeks leitakse muutmise teatamise aastale eelneva 31. detsembri seisuga.
 - 6.7.3. Indeks kasutatav koefitsient on **1,0 (üks koma null)**.
 - 6.7.4. Üürileandja esitab üürnikule üüri muutmise teate hiljemalt muutmisele eelneva aasta 1. aprilliks.
 - 6.7.5. Üürnik võib esitada teatele põhjendatud vastuväite 60 päeva jooksul teate kättesaamisest arvates.
- 6.8. Üüris sisalduv remonttööde (standardi kood 400) komponent on sätestatud **lepingu lisas 3**.
 - 6.8.1. Remonttööde komponenti indekseeritakse kuni 31. detsembrini 2025. a vastavalt eritingimuste punktile 6.7. Remonttööde komponendi suurus lepitakse uuesti kokku, arvestades eelmiste perioodide remondikomponentide maksete summat, üürileandja tehtud remonttööde tegelikke kulusid, järgmistel perioodidel teostatavate ehitus- ja remonttööde prognoositavat mahtu ja kulusid ning kehtivat kapitali arvestuslikku tulumäära, alljärgnevateks perioodideks:
 - 6.8.1.1. remonttööde komponent alates 1. jaanuarist 2026. a, mida kuni 31. detsembrini 2035. a indekseeritakse vastavalt eritingimuste punktile 6.7;
 - 6.8.1.2. remonttööde komponent alates 1. jaanuarist 2036. a, mida kuni lepingu lõppemiseni indekseeritakse vastavalt eritingimuste punktile 6.7.
- 6.9. Üüris sisalduv kinnisvara haldamise (haldusteenus, standardi kood 100) komponent on sätestatud lepingu lisas 3 ning nimetatud komponenti indekseeritakse kuni 31. detsembrini 2025. a vastavalt eritingimuste punktile 6.7. Kinnisvara haldamise komponendi suurus lepitakse uuesti kokku alljärgnevateks perioodideks:
 - 6.9.1. kinnisvara haldamise komponent alates 1. jaanuarist 2026. a, mida kuni 31. detsembrini 2035. a indekseeritakse vastavalt eritingimuste punktile 6.7;
 - 6.9.2. kinnisvara haldamise komponent alates 1. jaanuarist 2036. a, mida kuni lepingu lõppemiseni indekseeritakse vastavalt eritingimuste punktile 6.7.

7. Kõrvalteenused ja kõrvalteenuste tasu

- 7.1. Kõrvalteenused on toodud **lepingu lisas 2**.
- 7.2. Kõrvalteenuste tasu suurus (ilma käibemaksuta) on toodud **lepingu lisas 3**. Kõrvalteenuste tasule lisandub käibemaks.
- 7.3. Kõrvalteenuste tasu arvestamise põhimõtted on toodud **lepingu lisas 3**.
 - 7.3.1. Alates 2016. a võetakse tarbimisteenuste hinna fikseerimisel aluseks eelmise perioodi (12 kalendrikuud) tegelik tarbimine ning vastavate teenuste prognoositav hind. Juhul, kui jooksva aasta tegelik tarbimisteenuste kulu erineb lepingus fikseeritud tasust, lepivad pooled kokku fikseeritud tasu ja tegeliku kulu vahe tasaarvestamises ülejärgeval kalendriaastal.
- 7.4. Pooled on kokku leppinud, et kõrvalteenuste tasu muudetakse vastavalt tüüptingimuste punktile 3.15.2.
- 7.5. Kõrvalteenuste tasu muutmisel vastavalt tüüptingimuste punktile 3.15.2 lähtutakse järgmisest:
 - 7.5.1. Üürileandja esitab kõrvalteenuste tasu muutmise kohta üürnikule ettepaneku hiljemalt tasu muutmisele eelneva aasta 1. aprilliks.
 - 7.5.2. Üürnik võib esitada teatele põhjendatud vastuväite 60 päeva jooksul teate kättesaamisest arvates.
 - 7.5.3. Kui üürnik esitab vastuväite, sõlmivad pooled kõrvalteenuste tasu muutmise kokkuleppe hiljemalt tasu muutmisele eelneva aasta 31. detsembriks.

8. Üüri ja kõrvalteenuste eest maksmine

- 8.1. Tasu arvestamine algab **üüripinna valduse üleandmisest**.
- 8.2. Üürileandja esitab üürnikule eraldi arved üüri ja kõrvalteenuste eest hiljemalt iga kuu 15. kuupäevaks.
 - a) Üürileandja vahendab üürnikule kõrvalteenuseid vastavalt tegelikule tarbimisele ja teenuseosutajate kehtestatud hindadele või riigihankemenetluse tulemusena selgunud teenuste hindadele.
 - b) Üürileandja esitab üürnikule arve või eraldi arved üüri ja kõrvalteenuste eest. Üür arvestatakse jooksva kuu eest ning fikseerimata kõrvalteenuste tasu eelneva kuu eest.
- 8.3. Arve tasumise tähtaeg on 21 kalendripäeva arve saamisest arvates.

9. Lepingu tähtaeg

- 9.1. Leping jõustub selle poolte poolt allkirjastamisest.
- 9.2. Leping lõpeb, kui Eesti Vabariik Sotsiaalministeeriumi kaudu ja Riigi Kinnisvara AS on sõlminud lepingu punktis 1 nimetatud kinnistute müügilepingu ja asjaõiguslepingu ning Eesti Vabariik on kantud kinnistusraamatusse nimetatud kinnistute omanikuna.

10. Erisused ja täiendused tüüptingimustele

- 10.1. Pooled on täiendavalt tüüptingimuste punktis 6.1 sätestatule kokku leppinud, et üürileandja annab lepingu sõlmimisega üürnikule nõusoleku üüripinna allüürile või muul viisil kasutusse andmiseks:
 - a) kuni kolmeks kuuks eritingimuste punktis 3 nimetatud otstarbel (nt suvelaagrid vm);
 - b) kuni üheks aastaks üüripinna kasutamiseks õppe- ja kasvatustöö välisel tähtajal (nt õhtuti, nädalavahetustel jm ajal).
- 10.2. Pooled on kokku leppinud, et Sotsiaalkindlustusametil on õigus üüripind anda allüürile AS-ile Hoolekandeteenused arvestades lepingu tüüptingimuste punktis 6.1 sätestatuga. Üüripinna haldusküsimustes on üürniku ja allüürniku kontaktisikuks AS Hoolekandeteenused Aivo Lätt, telefon (372) 5302 1857, e-post aivo.latt@hoolekandeteenused.ee.

11. Muud kinnitused ja kokkulepped

- 11.1. Pooled on kokku leppinud, et pärast lisa 6 alusel teostatavate ehitustööde lõppemist ja üüripinna üürnikule üleandmist sõlmivad pooled kolme kalendrikuu jooksul lepingu muudatuse lepingu lisa 3

asendamiseks uue lisaga 3, milles fikseeritakse lisas 7 kirjeldatud viisil leitud kapitalikomponendi suurus, remonttööde komponendi suurus ning kõrvalteenuste tasud vastavalt riigihangete tulemustele.

- 11.2.** Juhul, kui käesolev üürileping lõpeb ennetähtaegselt asjaolu tõttu, mille eest ei vastuta üürileandja, kohustub üürnik 60 (kuuekümmne) päeva jooksul üürileandja kirjaliku nõude saamisest arvates üürileandjale hüvitama järgmised kulud:
- lepingu lisas 7 sätestatud kapitalikulu osaga seotud üürileandja investeeringu summa jääk, mis arvestatakse käesoleva üürilepingu lõppemise kuupäeva seisuga;
 - vastavalt õigusaktides sätestatud korrale riigile tagastatav, eelnevalt tagasi küsitud üüripinna investeeringutega seotud sisendkäibemaksu osa ning muud kaasnevad riiklikud ja kohalikud maksud.
- 11.3.** Pooled lepivad kokku, et arvestades üüripinnal paikneva kooli eripärasid, korraldab üürileandja üüripinnal kõikide tegevuste, sh tehnohoolduse ja remonttööde teostamise selliselt, et nende teostamise aeg ja korraldus kooskõlastatakse eelnevalt lepingus märgitud üürniku kontaktisikuga. Kokkulepitud remonttööde läbiviimisest tingitud takistust üüripinna sihtotstarbelisel kasutamisel ei loeta üürileandja poolseks lepingu rikkumiseks.
- 11.4.** Pooled töötlevad teise poole esindajate ja lepingu täitmisega seotud teiste isikute isikuandmeid ilma nimetatud isikute eraldi antud nõusolekuta poolte vahel sõlmitud lepingu täitmiseks, poolte õigustatud huvides või muul õiguslikul alusel. Pooled lähtuvad isikuandmete töötlemisel õigusaktidest ja oma organisatsioonis kehtestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetest.

12. Lepingu dokumendid ja lepingutingimuste kohaldamine

- 12.1.** Lepingu dokumendid koosnevad lepingu eritingimustest, tüüptingimustest, lepingu lisadest ja lepingu muudatustest (sealhulgas lepingus nimetatud üürileandja teadetest üüri muutmise kohta).
- 12.2.** Lepingu tüüptingimustena kohaldatakse Vabariigi Valitsuse 30.09.2013 määruse nr 142 „Hoonestatud kinnisvara riigile kasutamiseks andmise lepingute üldtingimused ja üürihinna kujunemise alused“ lisas 1 esitatud tüüptingimusi, mis kehtivad poolte vahel lepingu tüüptingimustena ilma allkirjastamata. Kui eelnimetatud määrust muudetakse lepingu tähtaja jooksul, kohaldatakse määrusest tulenevaid muudatusi lepingule üksnes lepingu muutmisel poolte kirjalikul kokkuleppel.
- 12.3.** Juhul kui lepingu eritingimused, tüüptingimused või lisad on omavahel vastuolus, lähtutakse dokumentidest järgmises järjekorras:
- eritingimused;
 - lisad;
 - tüüptingimused.
- Eri aegadel allkirjastatud lepingu dokumentide vastuolu korral lähtutakse hiljem allkirjastatud dokumendist.
- 12.4.** Pooled käsivad tüüptingimuste punktis 5.3 nimetatud kinnisvara korrashoiu üldtunnustatud põhimõtetenä kinnisvarakeskkonna korraldamist reguleerivat standardit, milleks lepingu sõlmimisel on Eesti standard EVS 807:2010 „Kinnisvara korrashoid. Kinnisvara keskkonna korraldamine“.
- 12.5.** Kinnisvara sisetehingute korral lähtutakse kasutustasu muutmisel lisaks alapunktides 12.1–12.4 esitatule ka Vabariigi Valitsuse 30.09.2013 määruse nr 142 „Hoonestatud kinnisvara riigile kasutamiseks andmise lepingute üldtingimused ja üürihinna kujunemise alused“ §-des 7–10 ja 12 sätestatust. Kui eelnimetatud määrust muudetakse lepingu tähtaja jooksul, kohaldatakse määrusest tulenevaid muudatusi lepingule üksnes lepingu muutmisel poolte kirjalikul kokkuleppel.

13. Lepingu lisad

- Üüripinna plaanid ja eksplikatsioonid
- Poolte kohustused üüripinna korrashoiu tagamisel
- Üür ja kõrvalteenuste tasu
- Üüripinna üleandmise-vastuvõtmise akt (koostatakse ja allkirjastatakse Üüripinna Üürnikule üleandmisel)
- Hoone sisekorraeskiri
- Kokkulepe investeeringu teostamiseks
- Kapitalikomponendi arvestamise alused üüriperioodi alguses

Allkirjastatud digitaalselt

Üürileandja

Allkirjastatud digitaalselt

Üürnik

TÜÜPTINGIMUSED

1. MÕISTED

Lepingus kasutatakse mõisteid alljärgnevas tähenduses:

- 1.1. **avarii** on rike, mis ohustab kas inimeste või üürniku julgeolekut või on tekitanud või võib tekitada olulist kahju tervisele või varale, sealhulgas keskkonnale. Pooled võivad eritingimustes täpsustada, milliseid mittevastavusi loetakse avariiks lepingu tähenduses;
- 1.2. **hoone** on kinnistul paiknev hoone, milles üürilepingu osaks olevad ruumid asuvad;
- 1.3. **isik** on iga pooleks mitteolev isik;
- 1.4. **kasutustasu** on üürilepingus kokku lepitud tasu, mis koosneb üürist ja kõrvalteenuste tasust;
- 1.5. **kinnistu** on eritingimustes märgitud kinnistu(d);
- 1.6. **kõrvalteenused** on üüripinna kasutamisega ja kinnisvara korrashoiuga seotud teenused, mida üürileandja osutab üürnikule lepingu alusel lisaks üüriteenustele ning mille maksumus ei sisaldu üüris;
- 1.7. **kõrvalteenuste tasu** on üürileandjale kõrvalteenuste eest makstav tasu, millele võib lisanduda käibemaks vastavalt õigusaktidele ja üürilepingule;
- 1.8. **leping** on poolte vahel sõlmitud üürileping, mis koosneb eritingimustest ja tüüptingimustest koos muudatuste ja lisadega, mis on lepingu lahutamatud osad;
- 1.9. **lepingu tähtaeg** on aeg lepingu jõustumisest kuni lepingu kehtivuse lõppemiseni;
- 1.10. **parendustööd** on tegevused, mille peamine eesmärk on:
 - 1.10.1. üüripinna või selle osa sihtotstarbe ja suuruse muutmine;
 - 1.10.2. üüripinna või selle osa uuendamine, sealhulgas tehnosüsteemide või muude süsteemide uuendamine;
 - 1.10.3. üüripinna täiendava mugavuse, meeldivuse või ilu saavutamine;
 - 1.10.4. uute tehnoloogiate kasutuselevõtmine üüripinnal, kuigi üüripind oleks sihtotstarbeliselt kasutatav ka ilma nendeta;
- 1.11. **pool** on üürileandja või üürnik;
- 1.12. **pooled** on üürileandja ja üürnik ühiselt nimetatuna;
- 1.13. **puudus** on üüripinna mittevastavus ettenähtud tingimustele, sealhulgas kokkulepetele või kohustustele, mis ei pruugi kaasa tuua süsteemi seiskumist ega rikke või avarii ega otsese kahju tekkimist. Pooled võivad eritingimustes täpsustada, milliseid mittevastavusi loetakse puuduseks lepingu tähenduses;
- 1.14. **remonttööd** on tegevused, millega taastatakse üüripinna ja selle osade, sealhulgas konstruktsioonide või teenindavate süsteemide eesmärgipärane toimimine vastavalt üürilepingu sõlmimisel kokku lepitud seisundile;
- 1.15. **rike** on puudus, mille tulemusel seade või süsteem seiskub või jätkab tööd nõuetele mittevastavalt või mitteusaldusväärselt või häiritud on normaalne töö- või elukorraldus üüripinnal, kuid sellega ei kaasne otsest ohtu inimestele või olulist varalist kahju. Pooled võivad eritingimustes täpsustada, milliseid mittevastavusi loetakse rikkeks lepingu tähenduses;

- 1.16. tööpäev** on iga nädalapäev, välja arvatud laupäev, pühapäev, Eesti Vabariigi riigipüha ja rahvuspüha;
- 1.17. vääramatu jõud** on asjaolu, mida pool ei saanud mõjutada, ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud oodata, et pool lepingu sõlmimise ajal sellise asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks. Selline asjaolu takistab lepingu täitmist, kuid ei pruugi põhjustada üüripinna kahjustumist;
- 1.18. üür** on üürileandjale üüripinna kasutamise ja üüriteenuste eest makstav tasu, millele võib lisanduda käibemaks vastavalt õigusaktidele ja üürilepingule;
- 1.19. üüripind** on eritingimustes kirjeldatud kinnistu või selle osa;
- 1.20. üüriteenused** on üüripinna kasutamisega ja kinnisvara korrashoiuga seotud teenused, mida üürileandja osutab üürnikule lepingu alusel ning mille maksumus sisaldub üüris.

2. ÜÜRIPINNA ÜLEANDMINE ÜÜRNİKULE

- 2.1.** Üüripind peab üürnikule üleandmisel olema sihtotstarbeliselt kasutatav, puhas ja heakorrastatud.
- 2.2.** Pooled koostavad üüripinna valduse üleandmise kuupäevaks üüripinna üleandmise-vastuvõtmise akti, mis pärast allkirjastamist saab lepingu lahutamatuks osaks ja lepingu lisaks. Vajaduse korral võivad pooled üüripinna tehnilise seisukorra fikseerimiseks koostada käesolevas punktis nimetatud akti asendavaid või täiendavaid dokumente ja sõlmida täiendavaid kokkuleppeid.

3. ÜÜR JA KÕRVALTEENUSTE TASU

Üüri ja kõrvalteenuste tasu arvestus

- 3.1.** Üürnik tasub üürileandjale kasutustasu üürileandja esitatud arve alusel, kui eritingimustes ei ole kokku lepitud teisiti. Arvel peab olema eraldi näidatud üüri kogusumma ja kõrvalteenuste tasu vastavalt kokkulepitud teenuste loetelule.
- 3.2.** Kui pooled ei ole kokku leppinud kõrvalteenuste tasu fikseeritud suuruses või muudes arvestamise põhimõtetes, arvestatakse kõrvalteenuste tasu suurused alljärgnevalt:
- 3.2.1.** Tarbimismahtude mõõtmine toimub tarbimisteenuste (elektrienergia, soojusenergia ning vee- ja kanalisatsiooniteenus) korral vastavalt üüripinna tarbimist mõõtvatele arvestitele, välja arvatud juhul, kui arvestid puuduvad. Tarbimismahtude mõõtmine toimub ka muudel teenustel, mille tasu arvestuse aluseks on tarbimismahud.
- 3.2.2.** Tarbimismahtude proportsionaalne arvestamine toimub tüüptingimuste punktis 3.2.1 nimetatata kõrvalteenuste korral, sealhulgas ühiskasutuses olevate pindade ja tehnosüsteemide korrashoiuga seotud teenuste ning muude teenuste ja nendega seotud tarbimisteenuste korral. Proportsionaalsel arvestamisel leitakse kõrvalteenuse tasu, arvestades teenusega kaetud üüripinna osakaalu teenusega kaetud hoone üüritavast pinnast, see tähendab, et üürniku kuluks hoone vastavatest kuludest on nii mitu protsenti, kui mitu protsenti moodustab üürniku teenusega kaetud üüripind hoones kogu hoone vastava teenusega kaetud üüritavast pinnast, sõltumata sellest, kas hoone üüritav pind on välja üüritud või mitte.
- 3.2.3.** Kõrvalteenuste tasude suurused arvestatakse vastavalt tüüptingimuste punkti 3.2.1 või 3.2.2 alusel leitud tegelikule tarbimisele ja teenuseosutajate kehtestatud hindadele või riigihankemenetluse tulemusena teenuseosutajatega kokku lepitud hindadele.
- 3.3.** Remonttööde maksumus sisaldub üüris, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti:
- 3.3.1.** Ulatuses, mis tagab üüripinna säilimise lepingus kokku lepitud seisundis.
- 3.3.2.** Kui selliste tööde tegemine on põhjustatud õigusaktide muudatustest, välja arvatud juhul, kui õigusaktide muudatused on seotud üürniku tööspetsiifikaga.
- Lisaks punktides 3.3.1 ja 3.3.2 nimetatule sisaldub üüris remonttööde maksumus lepingus kokku lepitud rahaliste vahendite ja tegevuste ulatuses.

- 3.4. Kui üürnik soovib üüripinnal teha parendustöid või selliseid remonttöid, mille maksumus vastavalt lepingule ei sisaldu üüris või mis oma olemuselt ei ole üürileandja kui omaniku kohustuseks, ning selliste tööde tulemusena üüri või kõrvalteenuste tasu suurus muutuks, lähtuvad pooled tüüptingimuste punktides 5.8–5.14 sätestatust.
- 3.5. Kui lepingu kehtivuse ajal viiakse läbi hoone mõõdistamine, mille tulemusena täpsustatakse hoone üüritava pinna suurust, siis korrigeeritakse lepingujärgset üüripinna suurust hoones ja üürina makstavat üüripinna ruutmeetri tasu ning kõrvalteenuste tasu selliselt, et korrigeerimise hetkel kehtiv kasutustasu kogusumma kalendrikuus ei muutu.
- 3.6. Üürnik tasub kõik üürileandjale tasumisele kuuluvate summade ülekandmisega seotud kulud, tingimusel, et ülekanne tuleb teha Eesti Vabariigis registreeritud krediitiasutuse arveldusarvele või välismaa krediitiasutuse Eesti Vabariigis registreeritud filiaali arveldusarvele.

Üürniku poolt üüriteenuste ja kõrvalteenuste lepingute sõlmimine ning selle mõju üürile

- 3.7. Üürnikul on üüriteenuste või kõrvalteenuste saamiseks õigus sõlmida enda nimel lepinguid vastavate teenuste osutajatega või teha vastavad tegevused ise, kui pooled on lepingu sõlmimisel kokku leppinud, et nimetatud teenuslepingud sõlmib või vastavad tegevused teeb üürnik.
- 3.8. Lisaks tüüptingimuste punktis 3.7 sätestatule on üürnikul õigus sõlmida enda nimel lepinguid haldusteenuse või tehnohoolduse osutamiseks, samuti omanikukohustuste täitmiseks või teha vastavad tegevused ise, kui üürileandja on selliste teenuste osutamisel lepingut rikkunud, alljärgnevatel tingimustel:
 - 3.8.1. Üürnik on selliste lepingute sõlmimise kavatsusest ette teatanud vähemalt 30 päeva, tingimusel, et üürileandja on korduvalt rikkunud endale lepinguga võetud kohustusi selliste teenuste osutamisel ja üürnik on esitanud üürileandjale korduvalt pretensioone selliste teenuste kvaliteedi kohta.
 - 3.8.2. Ilma ette teatamata, kui üürileandja on rikkunud endale lepinguga võetud kohustusi selliste teenuste osutamisel, milliste viivitamatu osutamine on üürniku jaoks kriitilise tähtsusega, sest on põhjendatud üürniku organisatsiooni riskijuhtimisest tulenevate vajadustega.
- 3.9. Lisaks tüüptingimuste punktis 3.7 sätestatule on üürnikul õigus sõlmida enda nimel lepinguid tüüptingimuste punktis 3.8 nimetatud teenuste saamiseks või teha vastavad tegevused ise alljärgnevatel tingimustel:
 - 3.9.1. Üürnik on selliste lepingute sõlmimise kavatsusest ette teatanud vähemalt 60 päeva ja kannab kulud, mis üürileandjal tuleb kanda juba sõlmitud teenuslepingute ennetähtaegse lõpetamise tõttu (näiteks leppetrahvi nõuded). Selliste lepingute sõlmimine on lubatud üürileandja kirjalikul nõusolekul vastavalt tüüptingimuste punktile 3.10.
 - 3.9.2. Üürnik on selliste lepingute sõlmimise kavatsusest ette teatanud vähemalt 30 päeva ja pooled ei ole kokku leppinud, et üüriteenust või kõrvalteenust osutab üürileandja. Selliste lepingute sõlmimine on lubatud üürileandja kirjalikul nõusolekul vastavalt tüüptingimuste punktile 3.10.
 - 3.9.3. Üürnik on selliste lepingute sõlmimise kavatsusest ette teatanud vähemalt 30 päeva, tingimusel, et üürileandja on korduvalt rikkunud endale lepinguga võetud kohustusi selliste teenuste osutamisel ja üürnik on esitanud üürileandjale korduvalt pretensioone selliste teenuste kvaliteedi kohta.
 - 3.9.4. Ilma ette teatamata, kui üürileandja on rikkunud endale lepinguga võetud kohustusi selliste teenuste osutamisel, kui nende viivitamatu osutamine on üürniku jaoks kriitilise tähtsusega.
- 3.10. Üürileandja kohustub tüüptingimuste punktides 3.9.1 ja 3.9.2 nimetatud nõusoleku andma või põhjendama sellest keeldumist viie tööpäeva jooksul vastava taotluse saamisest arvates. Üürileandjal on õigus keelduda nõusoleku andmisest, kui sellistest lepingutest kas lepingu kehtivuse ajal või pärast seda:
 - 3.10.1. tulenevad või võivad tuleneda kahjulikud mõjutused kinnistule;
 - 3.10.2. halveneb või võib halveneda hoone seisund;
 - 3.10.3. kaasnevad või võivad kaasneda kohustused, kitsendused või piirangud üürileandjale või teistele üürnikele.
- 3.11. Üürileandjal ei ole õigust keelduda tüüptingimuste punktides 3.9.1 ja 3.9.2 nimetatud nõusoleku andmisest, kui üürileandja on kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõustunud selliste mõjutuste, seisundi halvenemise, kohustuste, piirangute või kitsendustega või kui pooled lepivad

- kirjalikult kokku sellistest asjaoludest põhjustatud mõjutustega kaasnevate kulutuste hüvitamises üürileandjale. Viidatud negatiivsete mõjutuste tõendamise koormis lasub üürileandjal, kusjuures esitatud põhjendused peavad olema asjakohased. Juhul kui üürnik sõlmib eelnimetatud teenuste saamiseks teenuslepingud ilma üürileandja nõusolekuta, vastutab üürnik sellega kaasnevate riskide ja võimalike kahjude eest ning kohustub üürileandjale põhjustatud kahju hüvitama.
- 3.12.** Kui üürnik kasutab tüüptingimuste punktis 3.9 nimetatud õigust lepingute sõlmimiseks, kohaldatakse vastavate teenuste eest tasumise suhtes ühte varianti alljärgnevatest:
- 3.12.1.** Üürnik tasub vastavate teenuste eest otse teenuste osutajatele ning üüri või kõrvalteenuste tasude suurust ei muudeta, kuid üürileandja hüvitab üürnikule vastava teenuse maksumuse. Tasu hüvitatakse juhul, kui üürileandja üürnikule vastavat üüriteenust või kõrvalteenust osutas.
- 3.12.2.** Üürnik tasub vastavate teenuste eest otse teenuste osutajatele ning üürileandja ja üürnik lepivad kokku üüri või kõrvalteenuste tasude vähendamises vastavate teenuste ulatuses. Üüri või kõrvalteenuste tasusid vähendatakse juhul, kui üürileandja üürnikule vastavat üüriteenust või kõrvalteenust osutas.
- 3.13.** Kui üürnik sõlmib isikutega lepingud tarbimisteenuste (elektrienergia, soojusenergia, vee- ja kanalisatsiooniteenus) kohta, edastab ta üürileandjale iga järgneva kuu 10. kuupäevaks andmed üüripinna tarbimisteenuste kohta, välja arvatud juhul, kui üürileandja selliseid andmeid saada ei soovi.

Üüri ja kõrvalteenuste tasu muutmise

- 3.14.** Üüri võib kokkulepitud indeksi alusel muuta üks kord aastas kuni 3%, kui eritingimustes on selles kokku lepitud. Üüri võib muuta suuremas ulatuses juhul, kui muudetakse üürilepingu muid tingimusi, mis toovad kaasa üüri muutmise vajaduse. Indeksi alusel üüri muutmisel lähtutakse tüüptingimuste punktis 3.16 sätestatust.
- 3.15.** Kõrvalteenuste tasu suuruse muutmise toimub üks kord aastas vastavalt eritingimustes ja lisades kokkulepitule järgmiselt:
- 3.15.1.** Kui pooled on kokku leppinud kõrvalteenuste tasu muutmises indeksi alusel, lähtutakse tüüptingimuste punktis 3.16 sätestatust.
- 3.15.2.** Kui pooled ei ole kõrvalteenuste tasu muutmist välistanud ega ole kokku leppinud kõrvalteenuste tasu muutmises indeksi alusel ja üürileandja soovib kõrvalteenuste tasu muuta, esitab ta üürnikule sellekohase ettepaneku, mille aluseks on andmed eelmise kalendriaasta üüripinna kulude ja järgmise kalendriaasta prognoositavate kulude kohta, muu hulgas andmed selle kohta, milline põhjendatud ja objektiivne alus tingib kõrvalteenuste tasude muutmise. Kui üürnik ei ole nõus teates esitatuga, võib ta esitada teatele põhjendatud vastuväite. Kui üürnik vastuväidet tähtaegselt ei esita, loetakse üür muudetuks üürileandja esitatud teate alusel ning üürilepingu muutmise kokkulepet ei sõlmita. Kui üürnik esitab vastuväite, sõlmivad pooled kõrvalteenuste tasu muutmise kokkuleppe. Kui pooled ei saavuta eritingimustes kokku lepitud tähtjaks kõrvalteenuste tasu muutmises kokkulepet, siis kohaldatakse osas, milles kokkulepet ei saavutatud, alates järgmisest kalendriaastast tüüptingimuste punktis 3.2 sätestatut. Üürileandja poolt kõrvalteenuste tasu muutmise ettepaneku esitamise, üürniku poolt vastuväite esitamise ning kõrvalteenuste tasu muutmise kokkuleppe sõlmimise tähtjad lepitakse kokku eritingimustes. Erinevate kõrvalteenuste tasude muutmisele võib rakendada erinevaid muutmise põhimõtteid.
- 3.16.** Üüri ja kõrvalteenuste tasu suuruse muutmise kokkulepitud indeksi alusel toimub järgmiselt:
- 3.16.1.** Üüri ja kõrvalteenuste tasu muutmisel kasutatavaks indeksiks on tüüptingimuste punktis 3.16.2 nimetatud tarbijahinna indeksi aastase protsentuaalse muutuse ja lepingus kokku lepitud koefitsiendi korrutis.
- 3.16.2.** Tarbijahinna indeksiks on eritingimustes kokku lepitud kuupäeva seisuga lõppeva aastase perioodi kohta avaldatud Eesti tarbijahinna koondindeks, mis sisaldab kõiki regioone ja kaubagruppe. Kui vastavat koondindeksit ei ole avaldatud üüri või kõrvalteenuste tasu muutmise teate esitamise kuupäevaks, võetakse aluseks nimetatud kuupäevale eelnenud kalendrikuu viimase päeva seisuga lõppenud aastase perioodi Eesti tarbijahinna koondindeksi aastane muutus protsentides.
- 3.16.3.** Eritingimustes kokku lepitud koefitsient peab olema vahemikus 0,0–1,0.

- 3.16.4.** Üüri ja kõrvalteenuste tasu indeksi alusel muutmise kohta esitab üürileandja üürnikule teate. Juhul kui üürnik leiab, et teates esitatu ei vasta lepingus kokkulepitule, võib ta esitada teatele põhjendatud vastuväite. Kui üürnik vastuväidet tähtaegselt ei esita, loetakse üür muudetuks üürileandja esitatud teate alusel ning üürilepingu muutmise kokkulepet ei sõlmita. Teate ja vastuväite esitamise tähtajad lepatakse kokku eritingimustes.
- 3.17.** Pikema tähtajaga kui kümme aastat sõlmitud üürilepingus vaadatakse kasutustasu suurus üle vähemalt iga kümne aasta järel.

4. ÜÜRIPINNA KASUTAMINE JA VALDAMINE

- 4.1.** Üürileandja on kohustatud võimaldama üürnikul üüripinda kasutada ja vallata vastavalt lepingule, sealhulgas tagama mõistliku aja jooksul üürileandjast põhjustatud takistuste kõrvaldamise ning hoiduma tegevusest või tegevusetusest, mis võib mis tahes viisil ohustada või häirida üürniku poolt üüripinna kasutamist lepingus toodud tingimustel või üürniku poolt lepingust või seadusest tulenevate kohustuste täitmist.
- 4.2.** Kui üürileandjal on vaja kasutada üüripinda lepingust mittetulenevatel põhjustel, sealhulgas seoses üüripinna isikule võõrandamise või üürimise ettevalmistamisega, on ta kohustatud eelnevalt üürnikuga kooskõlastama selleks vajaliku juurdepääsu koha, ulatuse ja aja. Täiendavalt lähtutakse üüripinnale sisenemise ja viibimise korral hoone sisekorraeeskirjas sätestatust.
- 4.3.** Üürnik kohustub kasutama üüripinda heaperemehelikult ning täitma tuleohutust ja tervishoidu reguleerivaid õigusakte.
- 4.4.** Üürnik kohustub mitte paigaldama üüripinnale seadmeid, mille koormus ületab teenuse, süsteemi või seadme võimsuse. Juhul kui üürniku installeeritav seade nõuab lisasüsteeme, paigaldatakse sellised süsteemid üürniku kulul ja vastavalt üürileandjaga kooskõlastatud plaanidele ja spetsifikatsioonidele.
- 4.5.** Üürnikul on õigus paigaldada üürileandjaga kooskõlastatult üüripinnale, sealhulgas hoone seintele, oma kulul enda soovitud ulatuses ja viisil reklaame, lippe, plakateid, logosid, sümboolikat ning muid visuaalseid tähiseid ja viitasid tingimusel, et need vastavad õigusaktides kehtestatud nõuetele. Üürileandja on kohustatud tagama, et üürnikul oleks võimalik paigaldada üüripinnale üürniku sümboolika, mille kasutamise kohustus on üürnikule ette nähtud õigusaktidega. Üürniku paigaldatud reklaami vastavuse eest kohaliku omavalitsuse kehtestatud nõuetele vastutab ning reklaamimaksu maksab üürnik. Nimetatud kohustuse rikkumise korral on üürnik kohustatud üürileandjale hüvitama tekitatud kahju.
- 4.6.** Üürnikul on õigus kasutada üüripinda eritingimustes sätestamata sihtotstarbel üksnes üürileandja eelneval kirjalikul nõusolekul. Üürileandjal on koos nõusoleku andmisega õigus kehtestada üüripinna kasutamise suhtes piiranguid või muid tingimusi. Üürileandjal on õigus keelduda nõusoleku andmisest juhul, kui:
- 4.6.1.** üürniku soovitud üüripinna uus sihtotstarve võib kahjustada või kahjustab üüripinda või muul viisil vähendab selle väärtust;
 - 4.6.2.** üürniku soovitud üüripinna uus sihtotstarve võib suurendada või suurendab üürileandja kulutusi üüripinnale;
 - 4.6.3.** üürniku soovitud üüripinna uus sihtotstarve on vastuolus heade kommetega;
 - 4.6.4.** üürnik ei ole nõus üüripinna sihtotstarbe muutmisest tingitud, üürileandja pakutud uue üüri või kõrvalteenuste tasudega või üürileandja pakutud üüripinna kasutamise piirangute või muude tingimustega.
- 4.7.** Üürnik teavitab üürileandjat viivitamata igast üüripinnal asetleidnud avariist või muust ohust üüripinnale ning võtab tarvitusele mõistlikud abinõud selliste sündmustega seotud asjaolude ja tagajärgede likvideerimiseks.
- 4.8.** Üürileandjal on õigus siseneda üüripinnale lepingus sätestatud üürileandja kohustuste täitmiseks, samuti avariide ärahoidmiseks või nende tagajärgede likvideerimiseks, kui nimetatud avariid või reaalne oht nende tekkimiseks võivad ohustada hoones viibivaid isikuid või vara. Sellisel juhul lähtutakse üüripinnale sisenemisel ja sellel viibimisel hoone sisekorraeeskirjas sätestatud korrast.
- 4.9.** Üürnikul on keelatud üürileandja nõusolekuta siseneda tehnilistesse ruumidesse, välja arvatud üüripinna hulka kuuluvad tehnilised ruumid, reguleerida või seadistada tehnosüsteeme, mis ei ole otseselt ette nähtud reguleerimiseks või seadistamiseks üürnikule, sealhulgas tema töötajale, ega teha

muid toiminguid, mis mõjutavad või võivad ebamõistlikult mõjutada üüripinna energiakulu suurenemist või tehnosüsteemide korrasolekut. Eelnimetatud keeldu ei kohaldata juhul, kui:

- 4.9.1. üürniku tehnilistesse ruumidesse sisenemise vajadus on tingitud avariist ja üürnik täidab tüüptingimuste punktist 4.7 tulenevat kohustust;
 - 4.9.2. üürniku tehnilistesse ruumidesse sisenemise õigus ja tingimused on eraldi kokku lepitud eritingimustes või hoone sisekorraeeskirjas;
 - 4.9.3. üürniku tehnilistesse ruumidesse sisenemiseks esineb muu põhjendatud vajadus, mis on seotud üürniku põhitegevuse, julgeolekukaalutluste või üürniku organisatsiooni riskijuhtimisest tulenevate vajadustega. Põhjendatud vajaduseks ei loeta üürniku soovi iseseisvalt reguleerida või seadistada tehnosüsteeme.
- 4.10. Kui üüripinna tehnosüsteemide reguleerimisvajadus tekib väljaspool avariid, pöördub üürnik üürileandja poole, kes reageerib üürniku ettepanekule esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 48 tunni jooksul, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
 - 4.11. Lepinguga sätestamata poolte kohustused üüripinna valdamisel ja kasutamisel on sätestatud hoone suhtes kehtivates õigusaktides ja muudes dokumentides, sealhulgas hoone sisekorraeeskirjas.
 - 4.12. Pooled kohustuvad esitama teise poole nõudmisel informatsiooni üüripinna tegeliku energiatarbimise, veetarbimise ja jäätmetekke kohta. Informatsioon esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis sellises sisus, ulatuses ja detailsuses, mis võimaldab analüüsida üüripinna kasutamisega seotud keskkonna- ja energiatõhususe aspekte. Muu hulgas peab informatsioon sisaldama teavet tarbitud taastuva ja taastumatu energia mahu ning tarbitud energia CO₂ ekvivalendi kohta. Informatsiooni esitamise eest ei ole õigust küsida lisatasu.
 - 4.13. Pooled kohustuvad esitama teise poole nõudmisel informatsiooni, mis on vajalik Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. a direktiivist 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta tulenevate nõuete täitmiseks. Informatsiooni esitamise eest ei ole õigust küsida lisatasu.

5. ÜÜRIPINNA KORRASHOID

- 5.1. Kui eritingimustes ei ole kokku lepitud teisiti, on üürileandja kohustatud tagama üüripinna hoidmise eritingimuste punktis 3 sätestatud sihtotstarbel kasutamiseks sobivas seisundis ja eritingimuste punktis 4 kokku lepitud kvaliteedis, arvestades lepingust tulenevaid poolte kohustusi ja vastutust.
- 5.2. Üürileandja ja üürniku kohustused üüripinna korrashoiu tagamisel lepingu kehtivuse ajal on kirjeldatud tüüptingimuste punktides 5.3–5.14, eritingimustes ja lisades.
- 5.3. Üürileandja osutab üürnikule üüri- ja kõrvalteenuseid vastavalt eritingimustes kokku lepitud kinnisvara korrashoiu üldtunnustatud põhimõtetele ning lepingus täpsustatud ulatuses ja poolte kohustuste jaotuse alusel.

Puuduste, rikete ja avariide kõrvaldamine

- 5.4. Üürileandja on kohustatud tagama, et üüripind oleks eritingimustes sätestatud sihtotstarbel kasutatav, ja kõrvaldama puudused viivitamata, kuid hiljemalt 72 tunni jooksul puudusest teada saamisest arvates, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- 5.5. Üürileandja on kohustatud kõrvaldama rikked viivitamata, kuid hiljemalt 48 tunni jooksul rikkest teada saamisest arvates, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- 5.6. Üürileandja on kohustatud avarii lokaliseerima viivitamata, kuid hiljemalt kahe tunni jooksul avariist teada saamisest arvates, ning tegema avariijärgse remondi viivitamata, kuid hiljemalt 72 tunni jooksul avarii lokaliseerimisest arvates, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- 5.7. Kui üürileandjal ei ole objektiivsetel põhjustel, sealhulgas riigihangete seadusest tulenevate hankemenetluse tähtaegade ja vastavate tööde tegemiseks vajalike materjalide ettetellimistähtaegade tõttu võimalik kinni pidada tüüptingimuste punktides 5.4–5.6 nimetatud tähtaegadest, on üürileandja kohustatud sama tähtaja jooksul esitama üürnikule edasise tegevusplaani. Juhul kui üürnikule ei ole põhjendatult vastuvõetav üürileandja esitatud tegevusplan, on tal õigus kõrvaldada puudus, rike või avarii ise või lasta see kõrvaldada isikul ja nõuda üürileandjalt selleks tehtud vajalike kulutuste hüvitamist, teavitades sellest üürileandjat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esimesel võimalusel pärast puuduse, rikke või avarii kõrvaldamist.

Remonttööde ja parendustööde tegemine

- 5.8. Üürileandja teeb remonttöid üksnes lepingus ja selle lisades kokku lepitud viisil, ulatuses ja ajal, lähtudes üürniku kui üüripinna kasutaja huvidest, seejuures võivad pooled remonttöodes kokkuleppimiseks sõlmida lisakokkuleppeid.
- 5.9. Üürileandja teeb remonttöid üürniku igapäevast tegevust võimalikult vähe mõjutaval viisil. Üürileandjal ei ole õigust nõuda üürnikult remonttööde tegemist.
- 5.10. Pooled võivad lepingu tähtaja jooksul kokku leppida parendustööde tegemises üürileandja poolt. Sellisel juhul lepivad pooled eelnevalt kirjalikult kokku parendustööde mahu ja tähtajad. Kui üürnik on kohustatud parendustöödega kaasnevad kulutused hüvitama, siis lepatakse kokku ka kaasnevate kulutuste suurus ning nende hüvitamise tingimused ja kord.
- 5.11. Kui üürniku tööspetsiifikaga seotud uute õigusaktide vastuvõtmine või selliste õigusaktide muutmine toob kaasa vajaduse teha üüripinna remonttöid või parendustöid üüripinna sihtotstarbelise kasutamise jätkamiseks, lepivad pooled kokku vajalike tööde mahu, tähtajad ja maksumuse ning mõju üürile või kõrvalteenuste tasudele või mõlemale. Sellisest nõutele mittevastavusest tingitud takistused üüripinna kasutamisel üürniku poolt ei ole käsitatavad üürileandjapoolse lepingu rikkumisena, üürnikul ei ole õigust alandada üüri, peatada üüri tasumist ega kasutada üürileandja suhtes muid õiguskaitsevahendeid.
- 5.12. Kui üürileandja ei täida kohaselt kohustust teha remont- või parendustöid, on üürnikul õigus eelneval teatamisel teha vastavad tööd ise või sõlmida leping vastavate tööde tegemiseks isikuga ning sellisel juhul kohaldatakse tüüptingimuste punktides 3.8–3.12 sätestatud. Üürnikul on õigus kohaldada üürileandja suhtes lepingus sätestatud õiguskaitsevahendeid.
- 5.13. Üürnik võib teha üüripinnal muudatusi – remonttöid ja parendustöid – poolte kirjalikul kokkuleppel, milles sätestatakse muu hulgas selliste tööde tegemise maht ja tingimused, samuti üürileandja poolt lepingu lõppemisel üüripinnal tehtud muudatuste hüvitamise maht ja tingimused. Üürileandja ei või käesolevas punktis nimetatud kokkuleppe sõlmimisest põhjendamatult keelduda, ennekõike juhul, kui üüripinnal muudatuste tegemine on vajalik üüripinna kasutamiseks või üüripinna mõistlikuks majandamiseks.
- 5.14. Üürnik võib lepingu lõppemisel ära võtta üüripinnale tehtud muudatused, kui see on võimalik üüripinda kahjustamata. Üürnikul ei ole õigust muudatusi ära võtta, kui üürileandja tasub üürnikule selle eest mõistliku hüvitise, välja arvatud juhul, kui üürnikul on muudatuste äravõtmiseks õigustatud huvi.

6. ÜÜRIPINNA ANDMINE ISIKUTE KASUTUSSE

- 6.1. Üürnikul ei ole õigust ilma üürileandja kirjaliku nõusolekuta anda üüripinda või osa sellest isikute kasutusse, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti. Kui üürnik annab üüripinna allkasutusse, vastutab ta allkasutaja tegevuse eest nagu enda tegevuse eest. Allkasutaja ei või kasutada asja pärast lepingu lõppemist ega teisiti, kui see on lubatud üürnikule.
- 6.2. Üürnikul on õigus võimaldada riigiasutustel kasutada üüripinda tingimusel, et üüripinda kasutatakse eritingimuste punktis 3 sätestatud sihtotstarbel. Üürnik on kohustatud üürileandjat kasutusse andmisest kirjalikult teavitama kümne tööpäeva jooksul üleandmisest või kasutusse andmisest arvates.

7. LOAD

- 7.1. Üürileandja on kohustatud väljastama üürnikule tema tegevuseks või üüriteenuste või kõrvalteenuste saamiseks vajalikud volikirjad, load, nõusolekud ja kooskõlastused, arvestades lepingus üüriteenuste või kõrvalteenuste lepingute sõlmimise suhtes poolte vahel kokku lepitud tingimustega, või osutama võimaluse korral abi vajalike litsentside, nõusolekute, kooskõlastuste või lubade saamisel mis tahes isikult, kui üürileandja kui üüripinna omaniku abi on selleks vajalik või takistused on tekkinud üürileandjast tulenevate asjaolude tõttu.
- 7.2. Üürnik on kohustatud väljastama üürileandjale ja tema alltöövõtjatele lepingus tulenevate üürileandja kohustuste täitmiseks vajalikud volikirjad, load, nõusolekud ja kooskõlastused (sealhulgas sissepääsuload, kui need on vajalikud), välja arvatud põhjendatud juhtudel. Samuti osutab üürnik võimaluse korral abi vajalike litsentside, nõusolekute, kooskõlastuste või lubade saamisel mis tahes

isikult, kui üürniku kui üüripinna otsese valdaja abi on selleks vajalik või takistused on tekkinud üürnikust tulenevate asjaolude tõttu.

8. LEPINGU LÕPPEMINE

- 8.1. Pooled on kokku leppinud, et kummalgi poolel on õigus leping enne tähtaega üles öelda üksnes käesoleva lepingu eri- või tüüptingimustes sätestatud juhtudel.
- 8.2. Leping lõpeb järgmistel juhtudel:
 - 8.2.1. juhul kui leping on tähtajaline, lepingus nimetatud tähtaja möödumisel;
 - 8.2.2. poolte kirjaliku kokkuleppe alusel selles kokkuleppes toodud tähtpäeval;
 - 8.2.3. lepingu erakorralisel ülesütlemisel üürileandja poolt tüüptingimuste punktis 8.3 toodud alustel;
 - 8.2.4. lepingu erakorralisel ülesütlemisel üürniku poolt tüüptingimuste punktis 8.4 toodud alustel;
 - 8.2.5. seaduses või eritingimustes sätestatud muul alusel.
- 8.3. Üürileandjal on õigus leping erakorraliselt üles öelda, teatades sellest vähemalt kolm kuud ette, järgnevatel juhtudel:
 - 8.3.1. üürnik ei ole tasunud üüri või kõrvalteenuste tasusid vähemalt kolm kuud järjest või lepingu alusel tasumisele kuuluvate summade võlgnevus ületab kolme kuu eest maksmisele kuuluva üüri või kõrvalteenuste tasude summa;
 - 8.3.2. üürnik tahtlikult ja õigustamatult kahjustab üüripinda või teeb üüripinnal ümberehitusi või muudatusi ilma üürileandja kirjaliku nõusolekuta ja selle tõttu saab üüripind oluliselt kahjustada ning üürnik ei ole tekitatud kahjustust kõrvaldanud kahe kuu jooksul üürileandjalt sellesisulise kirjaliku nõude saamisest arvates. Üürnikul on õigus eelnimetatud tähtaega pikendada, teavitades sellest viivitamata üürileandjat, kui kahjustuste kõrvaldamine eelnimetatud tähtaja jooksul ei ole võimalik objektiivsetel põhjustel, sealhulgas riigihangete seadusest tulenevate hankemenetluse tähtaegade tõttu;
 - 8.3.3. üürnik annab üüripinna ilma üürileandja kirjaliku nõusolekuta isiku kasutusse ning üürnik ei ole rikkumist kõrvaldanud ühe kuu jooksul üürileandja vastavasisulise kirjaliku nõude saamisest arvates, välja arvatud tüüptingimuste punktis 6.2 sätestatud juhul;
 - 8.3.4. muul mõjuval põhjusel, kui selle esinemisel ei saa üürileandjalt kõiki asjaolusid arvestades ja poolte huvisid kaaludes eeldada, et ta lepingu täitmist jätkab.
- 8.4. Üürnikul on õigus leping erakorraliselt üles öelda, teatades sellest vähemalt 30 päeva ette, järgnevatel juhtudel:
 - 8.4.1. üürnikul ei ole võimalik üüripinda eritingimuste punktis 3 sätestatud sihtotstarbel kasutada või kui üüripinna lepingujärgne kasutamine on takistatud või häiritud asjaolu tõttu, mille eest üürnik ei vastuta;
 - 8.4.2. üürileandja rikub oluliselt lepingust tulenevat kohustust ega ole rikkumist kõrvaldanud ka üürniku antud täiendava mõistliku tähtaja jooksul. Tähtaja määramisel arvestavad pooled muu hulgas õigusaktides sätestatud kohustustest tulenevaid nõudeid, nt riigihangete menetlustähtaegu jm;
 - 8.4.3. üürnikult ei saa kõiki asjaolusid arvestades ja poolte huvisid kaaludes eeldada, et ta lepingu täitmist jätkab.
- 8.5. Leping lõppemisel kohustub üürnik lõpetama tema nimel üüripinna kohta isikutega sõlmitud lepingud ning tasuma sõlmitud lepingutest tulenevad maksed hiljemalt lepingu lõppemise päevaks. Juhul kui kõiki lepingust tulenevaid makseid ei ole võimalik üürnikust mittetulenevatel põhjustel lepingu lõppemise päevaks tasuda, kohustub üürnik vastavad maksed tasuma 30 päeva jooksul lepingu lõppemisest arvates, kui pooled ei ole kokku leppinud teistsuguses tähtajas.
- 8.6. Leping lõppemine ei vabasta pooli selliste lepingust tulenevate kohustuste täitmisest, mille täitmine peab tulenevalt lepingu olemusest või teise poole huvist jätkuma ka pärast lepingu lõppemist.

9. ÜÜRIPINNA TAGASTAMINE ÜÜRILEANDJALE

- 9.1. Üürnik tagastab üürileandjale üüripinna pärast lepingu tähtaja möödumist või lepingu ennetähtaegset ülesütlemist lepingu kehtivuse viimaseks päevaks, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- 9.2. Üürnik tagastab üüripinna seisundis, mis vastab selle lepingujärgsele kasutamisele, arvestades lepingust tulenevaid poolte kohustusi ja vastutust ning üüripinna harilikku füüsilist kulumist ning

- poolte kokkuleppel üüripinnale jäetavaid ümberehitusi ja muudatusi. Üürnik peab üüripinna enne tagastamist heakorrastama ning vabastama talle ja isikutele kuuluvast varast.
- 9.3. Pooled koostavad üüripinna valduse üürileandjale üleandmise tähtpäevaks üüripinna üleandmise-vastuvõtmise akti. Üüripinna valduse üleandmise-vastuvõtmise akt moodustab lepingu lahutamatu lisa.
 - 9.4. Kui üüripinna seisund üürileandjale tagastamisel ei vasta tüüptingimuste punktis 9.2 sätestatule, fikseeritakse tuvastatud puudused tüüptingimuste punktis 9.3 nimetatud aktis ning juhul kui üürnik vastutab puuduse eest, on üürileandjal õigus nõuda üürnikult üüripinna seisundi lepinguga vastavusse viimiseks ja üüripinna kahjustuste likvideerimiseks vajalike mõistlike kulutuste hüvitamist.
 - 9.5. Kui poolte vahel tekib puuduste esinemise, tekkepõhjuste või nende eest vastutuse üle vaidlus, on ükskõik kummal poolel õigus tellida ekspertiis. Ekspertiisi kulud kannab pool, kes vastutab puuduste esinemise ja tekkepõhjuste eest. Kui ekspertiisist ilmneb, et puuduste esinemise ja tekkepõhjuste eest vastutavad mõlemad pooled, kannavad pooled ekspertiisiga kaasnevad kulud võrdsetes osades, välja arvatud juhul, kui ekspert määrab proportsioonid, millises ulatuses kumbki pool vastutab. Sellisel juhul kannavad pooled ekspertiisikulud vastavates proportsioonides. Pooled võivad igal konkreetsel juhul ekspertiisikulude kandmise kohta ka teistsuguse kokkuleppe sõlmida.

10. VASTUTUS

Poolte vastutuse ja kahjude hüvitamise üldised põhimõtted

- 10.1. Pool on kohustatud hüvitama teisele poolele lepingu rikkumisega põhjustatud kahju. Üürnik on kohustatud üürileandjale hüvitama ka sellise kahju, mis on põhjustatud üürniku, üürniku allüürniku või nende poolt üüripinnale lubatud isikute tegevusest, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti. Üürnikul ei ole kahju hüvitamise kohustust, kui üürniku poolt üüripinnale lubatud isikuks on üürileandja või üürileandja korraldusel üüripinnal tegutsev isik. Poolte vastutus on piiratud otsese varalise kahjuga, välja arvatud juhul, kui pool rikkus lepingut tahtlikult.
- 10.2. Lepingust tulenevate kohustuste rikkumist ei loeta lepingu rikkumiseks, kui selle põhjuseks oli vääramatu jõud. Pool, kelle tegevus lepingujärgsete kohustuste täitmisel on takistatud vääramatu jõu asjaolude tõttu, on kohustatud sellest kohe kirjalikult teatama teisele poolele. Kui vääramatu jõu asjaolud kestavad järjest üle 60 päeva, võivad mõlemad pooled lepingu üles öelda. Sellisel juhul ei ole kummalgi poolel õigust nõuda teiselt poolelt lepingu rikkumise või lepingu ülesütlemisega tekitatud kahju hüvitamist.
- 10.3. Seaduses sätestatud õiguskaitsevahendite kasutamine ei ole piiratud, välja arvatud, kui pooled on lepingus eraldi kokku leppinud poole vastutuse või õiguskaitsevahendite kohaldamise piiramises või välistamises. Ühe õiguskaitsevahendi kohaldamine ei välista teiste seaduses või lepingus sätestatud õiguskaitsevahendite kohaldamist, ennekõike õigust nõuda kahjude hüvitamist, kui lepingust ei tulene teisiti.
- 10.4. Leppetrahvi tasumine ei vabasta ühelgi juhul kohustuse täitmisest. Pool kaotab õiguse leppetrahvi nõuda, kui ta mõistliku aja jooksul pärast kohustuse rikkumise avastamist teisele poolele ei teata, et ta leppetrahvi nõuab. Pool kohustub leppetrahvi tasuma 60 päeva jooksul teise poole vastavasisulise nõude saamisest arvates, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- 10.5. Lepingust või seadusest tuleneva rahalise kohustuse täitmisega viivitamisel on viivitanud pool kohustatud tasuma teisele poolele viivist 0,03% tasumata summast kohustuse täitmisega viivitatud iga päeva eest, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

Õiguskaitsevahendid lepingu lõppemise korral

- 10.6. Lepingut rikkunud pool on kohustatud hüvitama kahjustatud poolele rikkumise tõttu lepingu ülesütlemisest tekkiva kahju 60 päeva jooksul poole sellekohase nõude saamisest arvates, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- 10.7. Lepingu erakorralisel ülesütlemisel tüüptingimuste punkti 8.3 või 8.4 alusel on poolel õigus nõuda rikkunud poolelt leppetrahvi eritingimustes kokku lepitud ulatuses.

- 10.8.** Lepingu lõppemise järel üüripinna mitteõigeaegse vabastamise korral on üürileandjal õigus nõuda üürnikult kõrvalteenuste tasude hüvitamist ning leppetrahvi lepingu lõppemise ajal kehtiva ühe päeva üüri kahekordses ulatuses iga päeva eest kuni üüripinna vabastamiseni.

Õiguskaitsevahendid lepingu rikkumisel korral

- 10.9.** Lepingu sellise rikkumise korral, millega ei kaasne lepingu ülesütlemist teise poole poolt, on lepingut rikkunud pool kohustatud hüvitama kahjustatud poolele lepingu rikkumisega kantud kahjud 60 päeva jooksul poole sellekohase nõude saamisest arvates, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.
- 10.10.** Kui üürnikust tulenevalt ei ole üürileandjal või tema esindajal võimalik viivitamata siseneda üüripinnale ja selle tulemusena tekib üürnikul kahju või üüripinna kasutamine muutub osaliselt või tervikuna võimatuks või pikeneb üüripinna osalise või tervikuna kasutamise võimatus, siis üürileandja ei vastuta selliste tagajärgede eest, sealhulgas ei ole üürnikul õigust keelduda üüripinna kasutamise takistuse tõttu vastavas ulatuses üüri tasumisest (ei ole õigust üüri alandada) ning üürileandja ei ole kohustatud hüvitama selliselt tekkinud kahju ega tasuma leppetrahvi või viivist.
- 10.11.** Kui üüripinnal tekib lepingu kehtivuse ajal puudus või takistus, mille eest üürnik ei vastuta ja mida ta ei pea omal kulul kõrvaldama, ning seetõttu ei saa üürnik üüripinda sihtotstarbeliselt kasutada, on üürnikul õigus üüri ja kõrvalteenuste tasude maksmisest keelduda. Kui üüripinna sihtotstarbelise kasutamise võimalus on üksnes vähenenud, on üürnikul õigus alandada üüri ja kõrvalteenuste tasusid puudusele vastaval määral ajavahemiku eest üürniku poolt üürileandjale puudusest või takistusest teavitamisest kuni üürileandja poolt puuduse või takistuse kõrvaldamiseni.
- 10.12.** Kui üürileandja on rikkunud endale lepinguga võetud kohustusi üüriteenuste või kõrvalteenuste osutamisel ja seetõttu ei ole üürnik rahul osutatavate üüriteenuste või kõrvalteenuste kvaliteediga ning pooled ei ole kokku leppinud teisiti, on üürnikul õigus kuni rikkumise kõrvaldamiseni:
- 10.12.1.** üüriteenuste puhul alandada üüri proportsionaalselt sellise üüriteenuse osakaalule üüris;
- 10.12.2.** kõrvalteenuste puhul jätta selliste kõrvalteenuste eest üürileandjale tasumata.
- 10.13.** Lisaks punktides 10.11 ja 10.12 sätestatud on üürnikul õigus alandada üüri või kõrvalteenuste tasusid või mõlemat või nimetatud tasude maksmisest keelduda ning kasutada muid õiguskaitsevahendeid muudel õigusaktides sätestatud juhtudel, kui see ei ole lepingus kokkulepituga vastuolus.
- 10.14.** Üürileandja kohustub maksma üürnikule leppetrahvi remonttööde mitteõigeaegse või mittekohase üleandmise korral 0,05% mitteõigeaegselt või mittekohaselt üle antud tööde maksumusest iga päeva eest kuni nende vastuvõtmiseni üürniku poolt.
- 10.15.** Üürnik kohustub maksma üürileandjale leppetrahvi üüripinna kasutamisel muul kui eritingimuste punktis 3 sätestatud sihtotstarbel, kui üürnik ei ole rikkumist kõrvaldanud ühe kuu jooksul üürileandjalt vastavasisulise nõude saamisest, lepingu rikkumise ajal kehtiva ühe kuu üüri ulatuses.

11. TEADETE EDASTAMINE

- 11.1.** Kõik teated ja muu informatsioon peab olema esitatud eesti keeles. Teated ja informatsioon loetakse nõuetekohaselt esitatuks, kui need on üle antud allkirja vastu või esitatud digitaalselt allkirjastatuna poole üldisel e-posti aadressil. Informatsioonilist teadet, millel ei ole õiguslikke tagajärgi, samuti kiireloomulist teadet võib edastada telefoni, faksi või elektronposti teel. Pooled võivad lepingu lisade või eritingimustega leppida kokku täpsemad tingimused puudustest, rikestest ja avariidest teavitamise kohta.
- 11.2.** Lepingus fikseeritud kontaktisikute vahetumisest teavitab pool teist poolt viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

12. VAIDLUSTE LAHENDAMINE

- 12.1.** Kõik lepingust tulenevad või sellega seotud vaidlused lahendatakse läbirääkimiste teel. Kõik vaidlused, vastuolud või nõuded, mis tulenevad lepingust või selle rikkumisest, lõpetamisest või kehtetusest või on sellega seotud ja mida pooled ei ole suutnud lahendada läbirääkimiste teel, lahendatakse kohtus õigusaktidega ette nähtud korras.
- 12.2.** Lepingule kohaldatakse Eesti Vabariigi materiaal- ja menetlusõigust.

13. KONFIDENTSIAALSUS

- 13.1. Pool kohustub lepingu kehtivuse ajal ning pärast lepingu lõppemist määramata tähtaja jooksul hoidma konfidentsiaalsena kõiki talle seoses lepingu täitmisega teatavaks saanud andmeid. Eelkõige, kuid mitte ainult, kohustub pool hoidma konfidentsiaalsena andmeid, mis sisalduvad lepingu täitmiseks üleantud dokumentides ja muudes dokumentides, mille sisuga on poolel, sealhulgas tüüptingimuste punktides 13.2 ja 13.5 nimetatud isikutel, olnud võimalus seoses lepingu täitmisega tutvuda, ning mis tahes muid andmeid, mille konfidentsiaalsena hoidmise vastu on teisel poolel eeldatavalt õigustatud huvi.
- 13.2. Konfidentsiaalse informatsiooni avaldamine kolmandatele isikutele on lubatud vaid teise poole eelneval kirjalikul nõusolekul. Lepingus sätestatud konfidentsiaalsuse nõue ei laiene informatsiooni avaldamisele poolte audiitoritele, õigusnõustajatele, pankadele, kontserni ettevõtetele ning juhtudel, kui pool on õigusaktidest tulenevalt kohustatud informatsiooni avaldama. Pool on teadlik, et leping on avalik, välja arvatud osad, mis on märgitud avaliku teabe seadusest tulenevatel alustel asutusesiseseks kasutamiseks.
- 13.3. Pooled kohustuvad rakendama organisatsioonilisi, füüsilisi ja infotehnilisi turvameetmeid konfidentsiaalsete andmete kaitseks juhusliku või tahtliku volitamata muutmise, juhusliku hävimise, tahtliku hävitamise, avalikustamise jms eest.
- 13.4. Pool kohustub mitte kasutama konfidentsiaalset teavet mitte ühelgi kujul isikliku kasu saamise eesmärgil ega kolmandate isikute huvides.
- 13.5. Muu hulgas kohustuvad pooled tagama, et nende esindajad, töötajad, alltöövõtjad, lepingupartnerid ja muud isikud, keda nad oma lepingust tulenevate kohustuste täitmisel kasutavad, ning tüüptingimuste punktis 13.2 nimetatud isikud oleksid käesolevas lepingus sätestatud konfidentsiaalsuse kohustusest teadlikud, ning nõudma nimetatud isikutelt selle kohustuse tingimusteta ja tähtajatut täitmist.

14. MITMESUGUST

- 14.1. Kumbki pool ei loovuta lepingust tulenevaid õigusi ega kohustusi ilma teise poole eelneva kirjaliku nõusolekuta, välja arvatud kinnistu võõrandamisel. Üürileandjal ei ole õigust keelduda nõusoleku andmisest, juhul kui üürilepingust tulenevad õigused ja kohustused loovutatakse teisele riigiasutusele, eelkõige sama valitsemisala asutusele, ning üüripinda kasutatakse eritingimuste punktis 3 sätestatud sihtotstarbel.
- 14.2. Kõik lepingu täiendused ja muudatused, sealhulgas lõpetamine, tuleb koostada kirjalikus vormis.
- 14.3. Lepingu üksiku sätte kehtetus või tühisus ei põhjusta kogu lepingu või lepingu teiste sätete kehtetust ega tühisust, välja arvatud juhul, kui lepingu mis tahes sätte kehtetuse või tühisuse tulemusena kaotavad pooled huvi üürisuhte jätkamise vastu. Kui pooled avastavad mingi sätte kehtetuse, kohustuvad nad tegema kõik endast oleneva vastava sätte muutmiseks selliselt, et see oleks kooskõlas õigusaktidega niisugusel määral, et see jääks võimalikult lähedaseks poolte esialgsele kavatsusele.
- 14.4. Lepingus on pealkirju kasutatud ainult viitamise lihtsustamiseks ning need ei piira ega mõjuta mingil viisil lepingu sätete tähendust ega tõlgendamist. Lepingus viitavad ainsuses toodud sõnad ka mitmusele ja vastupidi, kui kontekstist ei tulene teisiti.
- 14.5. Lepingus nõutud kirjaliku vormi järgimine tähendab dokumendi, teate vms koostamist kirjalikus vormis, kirjalikku vormi asendavas (notariaalses) vormis või kirjaliku vormiga võrdses elektroonilises (digitaalallkirjaga allkirjastatud) vormis ja need ei kehti enne, kui poolte nõuetekohaselt volitatud esindajad on need allkirjastanud.